

zaaknummer 2012-T839 (4)

18 december 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads,

tegen:

[naam]
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Priesters van het Heilig
Hart van Jezus.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 26 maart 2013. Op 18 juni 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens namens aangeklaagde. Op 11 september 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. N.D. Geraads. Tevens was ter ondersteuning van klager aanwezig de heer [naam]. Aangeklaagde is niet ter zitting van de Klachtencommissie verschenen. Hij werd vertegenwoordigd door mr. R.P. Baetens. Aangeklaagde is op 15 november 2013 gehoord op zijn woonadres door de voorzitter van de Klachtencommissie in het bijzijn van mr. J.C. Quint, als griffier. Aangeklaagde werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. R.P. Baetens en pater [naam] rector. Voorts was aanwezig mr. N.D. Geraads, juridisch adviseur van klager.

2. De klacht

- 2.1. Gedurende zijn verblijf in [instelling] te [plaats] in de periode van ongeveer 1962 tot ongeveer 1970 is klager bij herhaling seksueel misbruikt. Allereerst werd klager geplaagd op refter 1. Aangeklaagde had daar de leiding. Aangeklaagde was heel precies en als het niet direct ging zoals hij wilde, ging hij onder andere slaan. Na een mishandeling wilde hij het goed maken en ging hij klager strelen. Hij zei dan onder andere: "Je hebt liefde nodig". Aangeklaagde gaf klager het boek "Alleen op de wereld". Klager herinnert zich nog bij aangeklaagde op schoot te moeten gaan zitten, waarbij zijn benen en geslachtsdelen werden gestreeld, over de kleding heen. Dit gebeurde soms ook waar andere jongens bij waren. Aangeklaagde begluurde klager ook in de douche en keek terwijl klager zich waste. Klager weet ook nog dat hij, als hij 's nacht naar de wc moest, bij aangeklaagde moest komen. Aangeklaagde betastte klager dan, over de kleding, maar probeerde ook met de hand in de onderbroek te komen. Klager verzette zich hier tegen maar hield dit verzet niet vol. Aangeklaagde heeft klager vervolgens bij meerdere gelegenheden aangeraakt aan zijn blote geslachtsdelen.
- 2.2. Klager is sinds de vroege jeugd bekend met psychiatrische problematiek. Hij lijdt aan angststoornissen, welke door de huisarts worden beschreven als extreem. Klager heeft in verband daarmee een WAO-uitkering. In een gerechtelijke procedure over de uitkering is door een deskundige, dr. [naam] (neuroloog-psychiater) een onderzoek gedaan naar de psychiatrische klachten van klager. Het onderzoeksverslag van dr. [naam] dateert uit oktober 1986, het geeft echter een goed beeld van de achtergronden van klager en de problematiek. In het onderzoeksverslag wordt niet gesproken over eventueel seksueel misbruik, maar wel van ernstige persoonlijkheidsproblematiek, waarvoor de oorzaak werd gezocht in de ouder-kind problematiek. Klager heeft in het verleden nooit over het misbruik kunnen praten, hetgeen verklaart waarom het misbruik in het onderzoeksverslag niet wordt genoemd. Klager beschrijft zijn hele leven al met een geheim rond te lopen. Dit geheim zou hij het liefst vergeten, verwijderen uit zijn hersenen. Klager geeft aan dat gesprekken met hulpverleners hem niet meer kunnen helpen, zo diep geworteld zitten de herinneringen. Praten over het misbruik is voor klager als het bekijken van een horrorfilm die steeds wordt herhaald. Klager heeft zichzelf nooit kunnen ontwikkelen. Hij beschrijft het nooit leuk te hebben gehad, hij kan niet lachen en kan zich niet ontspannen. Klager heeft inmiddels een WSW-indicatie, maar is momenteel volledig arbeidsongeschikt in verband met darmproblemen en hartstoornissen. Zijn gezondheid is slecht te noemen.
- 2.3. Klager wil zijn verhaal vertellen en voorkomen dat [instelling] vergeten zou worden. Hij is op zoek naar erkenning.

3. De reactie

Mr. R.P. Baetens heeft namens aangeklaagde de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

Aangeklaagde herinnert zich klager heel duidelijk als een jonge, die iedereen wantrouwde, overal wat achter zocht en nogal lui, erg ontevreden was en een tegendraads karakter had en alle vaardigheden miste om zich sociaal te gedragen in een groep. Er waren voortdurend conflicten met medepupillen, die zich afzetten tegen het tiranniserend gedrag van klager als hij zijn zin niet kreeg. Niemand, en ook aangeklaagde niet, kon echt vat op klager krijgen. Er was voor klager toentertijd al psychologische begeleiding door een psycholoog, die echter evenmin vat op hem kreeg.

De indruk die aangeklaagde uit die tijd is bijgebleven, ziet hij – helaas – bevestigd in het psychiatrisch rapport van 1986. Het is enerzijds verdrietig om te zien hoe zeer een kennelijk affectieve verwaarlozing in de vroege jeugd verwoestende sporen trekt door het leven en klager eigenlijk niet de kansen op succes biedt die iedereen zou behoren te verdienen. Anderzijds stelt aangeklaagde: “Het is zielig voor die knaap maar het is evengoed een schurkenstreek dat hij me zomaar beschuldigt”. Aangeklaagde betwist met de meeste nadruk de aantijgingen van seksueel misbruik. Hij verzet zich met kracht tegen de insinuatie dat hij zich juist tegenover zo jonge en niet alleen kwetsbare, maar vooral ook reeds gekwetste kinderen zou hebben misdragen. Zeker heeft hij menig kind, en vermoedelijk zelfs klager ook, regelmatig een aai over de bol gegeven. Zeker deelde hij leesboekjes uit aan de kinderen en zeker nam hij de jongsten wel eens op schoot. Zeker was aangeklaagde behoorlijk precies, maar juist deze jonge kinderen hadden baat bij een duidelijke structuur. Maar zeker ook was aangeklaagde niet streng en van mishandeling was absoluut geen sprake.

De beschuldiging dat aangeklaagde stond te gluren bij het douchen vindt hij bijna te banaal om te reageren. Klager weet heel goed dat bij het douchen de deuren van de douchhokjes dicht waren (overigens niet op slot), zodat de kinderen bij het douchen niet eens bekeken konden worden.

De suggestie dat aangeklaagde klager 's nachts, als klager naar de wc moest, bij zich riep, is volgens aangeklaagde eveneens een verzinsel, omdat aangeklaagde 's nachts nooit en te nimmer op de slaapzaal aanwezig was. Hij had zijn eigen slaapkamer.

Het onterechte verwijt van betasting van een kind aan of op de geslachtsdelen ervaart aangeklaagde als een flagrante schending van zijn eer en goede naam. Aangeklaagde is van onbesproken gedrag en heeft nooit aanleiding gegeven om toen of nu zijn gedrag onder kritiek te stellen.

Voor deze klacht ontbreekt totaal zowel het algemene als het specifieke steunbewijs. Over aangeklaagde is nooit enige andere klacht of melding gedaan. Uit het relaas van klager blijkt voorts dat hij kennelijk pas in of omstreeks 2012 voor het eerst met zijn beschuldigingen is gekomen. Bij uitvoerig psychiatrisch onderzoek in 1986 heeft hij veel negatiefs over van alles geuit, maar kennelijk geen enkele negatieve opmerking gemaakt over aangeklaagde in het bijzonder en zelfs niet over zijn verblijf in [instelling] in het algemeen. De simpele juridisch conclusie is dat ook hier het rechtsbeginsel gelding heeft inhoudende dat een klacht nooit gegrond kan worden geacht op basis van alleen het relaas van klager zelf.

Tijdens het horen van aangeklaagde op 15 november 2012 heeft aangeklaagde verklaard dat hij zich niet kan voorstellen dat hij iets heeft gedaan dat een kind als onaangenaam kan hebben ervaren.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat de klacht van een klager of klaagster wordt gesteund door ander bewijs op grond waarvan het aannemelijk wordt dat een aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik.
- 4.4. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen. De Klachtencommissie heeft kennisgenomen van het rapport van dr. [naam] en de schriftelijke verklaring van mr. [naam] en stelt vast dat in deze stukken niet van seksueel misbruik door aangeklaagde wordt gesproken. De Klachtencommissie is dan ook van oordeel dat deze stukken niet voldoende kunnen bijdragen tot de aannemelijkheid dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagde.
- 4.5. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn. Mocht er in de toekomst alsnog steunbewijs beschikbaar komen dan voorziet de Procedure in de mogelijkheid om van dit advies herziening te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de provinciale overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 18 december 2013 door mevrouw mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en mr. P.R.M. van der Ven pr., leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.